

Årsberetning

Kommunen er pliktig til å utarbeide en årsberetning for kommunens samlede virksomhet. Med samlede virksomhet menes alle foretak og samarbeid som inngår i Molde kommune som juridisk enhet. Det vil si Molde kommune (kommunekassen/basisorganisasjonen), Molde vann og avløp KF, Molde eiendom KF, Molde havnevesen KF og samarbeid som inngår i Molde kommunes regnskap.

Dette er derfor en årsberetning som også skal inkludere vesentlige forhold fra de kommunale foretakene og ikke bare Molde kommune (kommunekassen). Men siden aktiviteten i kommunekassen er klart større enn i foretakene, vil mange av de forhold som blir kommentert i årsberetningen være fra kommunekassen. I tillegg til denne samlede årsberetningen, skal de kommunale foretakene lage sine egne årsberetninger. Disse vil inngå i årsrapporten til de kommunale foretakene.

Årets konsoliderte regnskaper

Driftsregnskapet

Konsolidert driftsregnskap viser et netto driftsresultat på -15,0 mill. kroner. Dette tilsvarer -0,44 prosent av brutto driftsinntekter. Netto driftsresultat i konsolidert regnskap fordeler seg slik:

- Molde kommune: 9,1 mill. kroner
- Molde vann og avløp KF: -15,3 mill. kroner
- Molde eiendom KF: -9,3 mill. kroner
- Molde havnevesen KF: 0,6 mill. kroner

Netto driftsresultat ble redusert med 93,6 mill. kroner sammenlignet med 2021.

Vi er mer opptatt av korrigert netto driftsresultat, og det er dette resultatbegrepet vi har et finansielt måltall på. I dette resultatbegrepet så korrigerer vi for bruk av og avsetning til bundne fond. Korrigert netto driftsresultat i konsolidert regnskap ble 9,6 mill. kroner. Det tilsvarer 0,28 prosent. Fordelingen var som følger:

- Molde kommune: 18,3 mill. kroner
- Molde vann og avløp KF: 0,0 mill. kroner
- Molde eiendom KF: -9,3 mill. kroner
- Molde havnevesen KF: 0,6 mill. kroner

Molde kommune bidrar til et samlet positivt korrigert netto driftsresultat, mens merforbruket i Molde eiendom KF halverer resultatet. Molde vann og avløp KF dekker opp negativt netto driftsresultat med bruk av bundne fond slik at korrigert netto driftsresultat blir 0. Dette har vært planlagt av foretaket og samtidig nødvendig ut fra reglene om selvkostfond. Korrigert netto driftsresultat ble redusert med 65,6 mill. kroner sammenlignet med 2021.

Inntektene i konsolidert regnskap ble 3 443,1 mill. kroner, en økning på 181,6 mill. kroner (5,6 prosent) fra 2021 og 173,2 mill. kroner høyere enn budsjett. Det er flere årsaker til at inntektene ble høyere enn budsjettet. Inntekts- og formueskatten og rammetilskuddet ble til sammen 55,6 mill. kroner over budsjett. Årsaken til økt skatteinntekter var restskatt fra 2021. Denne ble

utbetalt til kommunene i desember 2022 og var i all hovedsak årsaken til merinntektene på skatt. Videre økte skatteinntektene mer i landet enn i Molde kommune. Det ga også økte inntekter til oss via inntekstutjevning som jevner ut 60 prosent av forskjellen mellom kommunenes skatteinntekter. Videre tok vi imot mange flyktninger i fjor, det ga økt integreringstilskudd og økt tilskudd til norskopplæring. Vi fikk også mer momskompensasjon og sykelønnsrefusjon enn budsjettert. På tampen av året fikk vi også en økt inntekt fra Havbruksfondet. Til slutt har vi justert opp forventet inntekt fra toppfinansieringsordningen med 22,5 mill. kroner. Endelig refusjon blir først bestemt til sommeren av Helsedirektoratet.

Driftsutgiftene i det konsoliderte regnskapet ble på 3 424,1 mill. kroner, en økning på 208,1 mill. kroner fra 2021 (6,5 prosent) og 329,8 mill. kroner høyere enn budsjett. I dette tallet inngår avskrivninger som ikke er en veldig relevant post i det kommunale regnskapet. Korrigerer vi for avskrivninger, så økte driftsutgiftene med 190,8 mill. kroner fra 2021 og ble 187,5 mill. kroner mer enn budsjett. Størst avvik var det på lønnsutgifter. Disse ble 87,1 mill. kroner høyere enn budsjett. Årsaken er først og fremst overtid, vikarer og ekstrahjelp. Det er også store avvik mellom regnskap og budsjett på budsjettposten overføring og tilskudd til andre og kjøp av varer og tjenester. I overføring og tilskudd til andre er én viktig årsak til avviket den kommunale kompensasjonsordningen til lokale virksomheter, som var et sentralt tiltak i forbindelse med pandemien.

Konsolidert regnskap fikk dermed ett brutto driftsresultat på 19,0 mill. kroner i 2022. Det er et resultat som kan sammenlignes med driftsresultat i private bedrifter. Brutto driftsresultat ble 0,55 prosent – en reduksjon på 26,5 mill. kroner sammenlignet med 2021.

Samlet ble netto finansutgifter på 241,0 mill. kroner, noe som var 9,4 mill. kroner høyere enn budsjett. Avviket mot budsjett skyldes tap på finansielle omløpsmidler og økte renteutgifter. Tap finansielle omløpsmidler skyldes at verdien av kommunens plasseringer i aksje- og obligasjonsmarkedet falt i verdi i 2022. Renteutgiftene økte mer enn forutsatt. Sammenlignet med 2021 så økte renteutgiftene med 47,5 mill. kroner. Det tilsvarer 104,2 prosent. Det forventes ytterligere økning i 2023.

Investeringsregnskapet

Sum investeringsutgifter ble 715,9 mill. kroner. Dette var 148,7 mill. kroner lavere enn budsjett. Hovedårsaken til avviket var at framdriften har vært lavere enn budsjett. Dette er langt fra første gang, og det skyldes at ambisjonene i investeringsbudsjett er større enn kapasiteten i organisasjonen. I tillegg er det alltid noen investeringsprosjekt som støter på uforutsette utfordringer. I de tilfellene er det som regel fornuftig med en fot i bakken for å ta nødvendige avklaringer, selv om framdriften ikke blir som budsjett. Vesentlig avvik per investeringsprosjekt er kommentert litt seinere i årsberetningen under punktet om vesentlige avvik.

Inntektene i konsolidert investeringsregnskap var på 740,9 mill. kroner. Bruk av lån er den største inntekten, eller mer konkret finansieringskilden, i investeringsregnskapet. Bruk av lån var på 406,4 mill. kroner i 2022. Det var 113,5 mill. kroner lavere enn budsjett. Men vi har også andre inntekter i investeringsregnskapet. Kommunen får momskompensasjon på de aller fleste investeringsutgiftene. Videre hadde vi en større merinntekt på tilskudd fra andre. Her forklarer 46,0 mill. kroner i tilskudd til solceller som Molde eiendom KF fikk i tilskudd fra Enova. Vi har også inntekter fra salg av varige driftsmidler og mottatte avdrag på utlån av egne midler. Avdrag på utlån er i hovedsak avdrag fra de kommunale foretakene, som tar opp lån hos basisorganisasjonen.

Videreutån er den tredje hovedbolken i investeringsregnskapet. Nesten alt som har med videreutlån å gjøre er knyttet til startlån fra Husbanken. Siste del av investeringsbudsjettet går på overføringer fra drift og avsetning og bruk av fond. Størst avvik fra budsjett på disse postene var avsetning til bundet og ubundet investeringsfond. Økt avsetning til bundet investeringsfond skyldes tilskudd fra Enova til solceller, Mardølafondet og startlån. En langt lavere avsetning til ubundet investeringsfond enn budsjett, skyldes mindre salg av tomter enn forutsatt. Disse salgsinntektene skulle settes av til ubundet investeringsfond. Videre fikk vi ikke ryddet opp i et tidligere utlån til magasinbygget på Romsdalsmuseet. Dette var finansiert av ubundet investeringsfond som etter planen skulle avsettes tilbake til ubundet investeringsfond i 2022.

Balansen

Eiendelen var på 11,9 mrd. kroner ved utgangen av 2022. Eiendeler består av anleggsmidler og omløpsmidler og det er anleggsmidlene som er klart størst. Disse var på 10,5 mrd. kroner ved utgangen av året. Det er to store poster innenfor anleggsmidlene: faste eiendommer og anlegg på 5,5 mrd. kroner og pensjonsmidler på knappe 4,1 mrd. kroner.

Omløpsmidlene var på 1,5 mrd. kroner ved utgangen av 2022. Her er bankinnskudd og kortsiktige fordringer de største postene.

På motsatt side av balansen er egenkapital og gjeld. Dette skal balansere eiendelene på 11,9 mrd. kroner. Her har vi tre hovedkategorier: egenkapital, langsiktig gjeld og kortsiktig gjeld. Egenkapitalen var på 2,5 mrd. kroner ved utgangen av 2022.

Langsiktig gjeld er den klart største posten på denne siden av balansen. Den var på 8,5 mrd. kroner. Denne består av lån på 5,0 mrd. kroner og pensjonsforpliktelse på 3,5 mrd. kroner.

Til slutt er det kortsiktig gjeld på 0,9 mrd. kroner mill. kroner. En viktig årsak til økningen her er likviditetslånet på 250 mill. kroner.

Økonomisk utvikling og stilling

Det er et krav i kommuneloven at det skal redegjøres for forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske handlingsevnen blir ivaretatt over tid. Det er et grunnleggende, lovfestet krav at kommuner skal ivareta den økonomiske handleevnen over tid. Videre er kommunestyrene pålagt å vedta finansielle måltall som skal fungere som egne handlingsregler i budsjett og i økonomistyringen av kommunen.

Finansielle måltall

Det er vedtatt tre finansielle mål for Molde kommune som vi vil bli kommentert under. Målene skal sikre at kommunen kan håndtere økonomiske utfordringer på lang sikt. Sammen med realistiske planer vil de hjelpe oss å styre og utvikle kommunens tjenester og økonomi på en langsiktig og planmessig måte. De finansielle målene gjelder kun for Molde kommune og Molde eiendom KF, da de to andre foretakene finansierer seg selv og ikke er avhengig av kommunens inntekter og budsjetttrammer. Derfor er de ikke inkludert i de finansielle målene våre.

Måltall for korrigert netto driftsresultat

Korrigert netto driftsresultat er netto driftsresultat korrigert for bruk og avsetning av bundne fond. Det langsiktige målet for korrigert netto driftsresultat i Molde kommune er 1,75 prosent av brutto driftsinntekter. De kortsiktige målene er vist i tabellen under.

Netto driftsresultat er det viktigste resultatmålet i kommuneregnskapet og blir brukt av teknisk beregningsutvalg for å si noe om sektorens samlede økonomiske stilling over tid. For å kunne si noe om årets resultat for en enkeltkommune er det vanlig å korrigere for bruk og avsetning av bundne driftsfond. Korrigert netto driftsresultat viser dermed det resultatet som fritt kan benyttes enten til å finansiere investeringer eller som kan settes av til disposisjonsfond til fri bruk seinere.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Resultat	0,98 %	2,40 %	0,27 %					
Mål		-0,49 %	0,00 %	0,10 %	0,25 %	0,75 %	1,25 %	1,75 %

Korrigert netto driftsresultat ble 0,27 prosent i 2022. Dette er vesentlig bedre enn det var forventet gjennom 2022, og over målsetting for 2022 på 0,0 prosent. Dette er gledelig at resultatet ikke ble så lavt som fryktet, men det er likevel godt under det langsiktige målet på 1,75 prosent som er definert som nødvendig for å opprettholde formuen på lengre sikt. Resultatet er også langt svakere enn gjennomsnittet for landet, som er anslått til 3,0 prosent i foreløpige KOSTRA-tall.

Måltall for disposisjonsfond

Det langsiktige målet er et disposisjonsfond på 5,0 prosent av brutto driftsinntekter. Dette fondet hjelper oss å håndtere uventede økninger i utgifter eller bortfall av inntekter. Hvis vi ikke har nok penger på dette fondet, vil det føre til at tjenestene vi

tilbyr må endres. Endring i denne sammenheng betyr reduksjon i kvalitet eller omfang. Derfor er det viktig for vår langsiktige planlegging og utvikling at vi har et tilstrekkelig stort fond til å håndtere midlertidige svingninger i inntekter og utgifter.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Resultat	5,57 %	7,39 %	7,20 %					
Mål		4,50 %	4,50 %	4,50 %	4,75 %	5,00 %	5,00 %	5,00 %

Disposisjonsfondet var på 7,2 prosent ved utgangen av 2022, og dette er høyere enn det langsiktige målet.

Dette er en liten nedgang fra 2021, men nedgangen var mindre enn forventet gjennom 2022. I løpet av året økte faktisk fondet med 6,7 mill. kroner, men fordi inntektene økte mer, er fondet målt som en andel av inntektene redusert. Ved utgangen av året er disposisjonsfondet som kommunestyret disponerer på 236,3 mill. kroner. Kommunestyret har vedtatt å bruke 48,3 mill. kroner av fondet i budsjettet for 2023. Dette vil ifølge budsjettet redusere fondet til 5,3 prosent av inntektene ved utgangen av 2023.

Måltall for gjeldsgrad

Gjeldsgraden måles som netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter ved utgangen av året (UB lånegjeld/brutto inntekt). Det langsiktige målet er at lånegjelden ikke skal overstige brutto driftsinntekter, det vil si maksimalt 100 prosent. Kommuner med høy gjeld har bundet opp en større del av sine årlige driftsinntekter til å dekke renter og avdrag, og er utsatt for høyere renterisiko.

	2020 *	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Resultat	116,59 %	116,67 %	117,25 %					
Mål		129,5 %	128,5 %	127,0 %	125,5 %	123,5 %	121,5 %	119,5 %

Gjeldsgraden er ved utgangen av 2022 på 117,3 prosent. Dette er en økning på 0,6 prosent, eller 223,4 mill. kroner i løpet av 2022. De kortsiktige måltallene ble satt høyt, og på noe vaklende forutsetninger. Et uttalt mål var at gjeldsgraden i 2023 skulle være på nivå med gjeldsgraden i 2020.

Det er gledelig at gjeldsgraden ikke har økt så mye som det lå til grunn i tidligere økonomiplaner. Det skyldes at inntektene har økt mer enn forutsatt, ikke at gjelda har blitt mindre enn forutsatt. I budsjett og økonomiplan for 2020–2023 var det anslått at netto lånegjeld ville være på 3 661 mill. kroner ved utgangen av 2022. Regnskapet for 2022 viser at den ble 3 848 mill. kroner, 187 mill. kroner høyere enn anslått tre år tidligere. Høy prisvekst er ikke bra for norsk økonomi, og som kommune merker vi det gjennom økte renteutgifter, med det gir også redusert gjeldsgrad grunnet økt inntekter.

Økonomisk handleevne over tid

Definisjonen på om en kommune har en bærekraftig økonomi eller ivaretar økonomiske handleevne over tid, er om kommunen kan videreføre sin nåværende tjenesteproduksjon innenfor de økonomiske rammene som forventes framover. Molde kommune har ikke økonomisk bærekraft eller ivaretar handleevnen over tid med resultatet fra 2022. Dette kan høres rart ut når resultatet var positivt, vi setter av penger til disposisjonsfond og gjeldsgraden går ned. Men for å vurdere dette må vi se hva som ligger bak resultatet og hva som blir videreført framover. En annen pekepinn er at resultatet er klart svekket siden 2021.

Ser vi på inntektssiden så viser den en merinntekt på skatt og inntektsutjevning med 55,6 mill. kroner i 2022. Hadde skatteinntekten blitt som forutsatt av Stortinget, ville vi fått et negativt resultat. Det er ikke nivået fra regnskapet 2022 som er videreført i 2023. Vi kan derfor ikke legge til grunn at vi får denne merinntekten framover. Videre hadde vi en merinntekt knyttet til mottak av flyktninger som bidro til det positive resultatet. Det kan heller ikke legges til grunn en permanent årlig merinntekt på dette tilskuddet.

Videre viser utgiftssiden at vi har merforbruk i tjenesteproduksjonen. Både basisorganisasjonen og Molde eiendom KF har merforbruk i tjenesteproduksjonen i 2022. Det i seg selv betyr at vi må justere tjenesteproduksjonen fra nivået i 2022. Det vil si redusert kvalitet eller omfang av tjenestene våre.

Til slutt har vi finansområdet. Mye av grunnen til at resultatet svekket seg fra 2021 til 2022 ligger her. I 2021 hadde vi en gjennomsnittlig rente på 1,0 prosent. I 2022 økte denne til 1,9 prosent. Det vil si nesten en dobling. I budsjett 2023 er det lagt til grunn en rente på 3,5 prosent. Det er mer enn en tredobling siden 2021. Dette er den største økonomiske utfordringen de neste par årene.

Hvis vi legger til grunn at vi får inntekter på nivå med det Stortinget forutsetter i statsbudsjettet, har vi et stort omstillingsbehov. I 2024 kan dette anslås til opp mot 180 mill. kroner for basisorganisasjonen og Molde eiendom KF. Dette tilsvarer anslagsvis 5,7 prosent av brutto driftsinntekter. Forventet disposisjonsfond ved utgangen av 2023 er til sammenligning på 5,3 prosent. Det blir krevende å oppnå økonomisk bærekraft, og Molde kommune har et stort omstillingsbehov.

Vesentlige avvik

Driftsregnskap

Sentraladministrasjonen

Sentraladministrasjonen hadde samlet et mindreforbruk på 7,4 mill. kroner. Hovedårsaken til mindreforbruket er at bevilgning til omstilling (3,0 mill. kroner) i liten grad ble brukt. Det ble inngått avtale med leverandør om lederutvikling for ledere på alle nivå i 2022, men mesteparten av kursene gjennomføres og faktureres i 2023. Felles digitaliseringspott, som forvaltes av sentraladministrasjonen, ble ikke brukt opp og fikk et mindreforbruk på 2,1 mill. kroner. Gjennomføringen på flere områder som det var bevilget midler til var altså vesentlig lavere enn det som lå til grunn i budsjettet for 2023.

Oppvekst, kultur og velferd

Sektor for oppvekst, kultur og velferd hadde samlet et merforbruk i 2022 på 2,1 mill. kroner. Samlet er ikke dette et vesentlig avvik. Men innad i sektoren er det flere enheter med mer- eller mindreforbruk som er vesentlige.

Barnevern hadde et mindreforbruk på 6,2 mill. kroner. Kommunen fikk i 2022 økt rammeoverføring fra staten på grunn av nye oppgaver og økte egenandeler knyttet til barnevernsreformen. Budsjettet til barnevern ble styrket i tråd med økt rammeoverføring, men utgiftene økte ikke like mye, blant annet på grunn av færre plasseringer utenfor hjemmet i 2022. I tillegg fikk barnevern større refusjonsinntekter fra andre kommuner enn forutsatt.

Skoleområdet hadde samlet et merforbruk på 12,4 mill. kroner, der åtte skoler hadde merforbruk og sju skoler hadde mindreforbruk. De skolene med størst avvik var Skjevik og Vågsetra. Skjevik barne- og ungdomsskole hadde et merforbruk på 4,6 mill. kroner. Det skyldes lønnsutgifter til ekstra bemanning for å følge opp ressurskrevende elever. Vågsetra barne- og ungdomsskole hadde et merforbruk på 5,6 mill. kroner. Også her skyldes merforbruket ekstra lønnsutgifter knyttet til ressurskrevende elever.

Moldebadet hadde bra besøk i 2022. Til tross for dette hadde enheten et merforbruk på 4,9 mill. kroner. Av dette skyldes 2,8 mill. kroner manglende inntekter. De resterende skyldes økte lønnsutgifter på 1,3 mill. kroner og driftsutgifter på 0,8 mill. kroner.

Flyktningtjenesten fikk et mindreforbruk på 5,8 mill. kroner. Krigen i Ukraina førte til en stor økning i bosettingen av flyktninger i 2022. Samlet tok Molde imot 328 flyktninger i 2022, og mange i siste halvår. Når på året vi bosetter flyktninger, påvirker ikke størrelsen på integreringstilskuddet. Bosetting på slutten av året forklarer derfor mindreforbruket.

Helse og omsorg

Sektor for helse og omsorg hadde samlet et merforbruk på 75,0 mill. kroner i 2022. Dette er et vesentlig avvik og utgjør 8,2 prosent av sektorens ramme. Innad i sektoren er det også mange enheter som hver for seg har avvik som anses som vesentlige.

Bo- og habiliteringstjenester fikk et merforbruk på 52,2 mill. kroner. Avviket er i hovedsak knyttet til lønnsutgifter både til faste stillinger, overtidslønn og tariffestede tillegg. Merforbruket i 2021 var 37,1 mill. kroner, dette er ikke løst gjennom 2022 og merforbruket har økt ytterligere. Rekrutteringsutfordringer og et høyt sykefravær har også bidratt til høye lønnsutgifter. Det store merforbruk av lønnsutgifter bidrar til at forventet statlig refusjon fra ressurskrevende tjenestemottakere også øker. Det er derfor inntektsført en merinntekt på 20,5 mill. kroner fra tilskuddsordningen. Det har også kommet til nye og utvidede tjenestetilbud.

Råkhaugen omsorgssenter hadde et merforbruk på 12,6 mill. kroner. Avviket skyldes i hovedsak lønnsutgifter ved sykehjemmet på grunn av ressurskrevende tjenestemottakere med ulik demenssykdom. Et høyt sykefravær og utfordringer med rekruttering av sykepleiere, har også bidratt til økte lønnsutgifter.

Glomstua omsorgsdistrikt hadde et merforbruk på 9,8 mill. kroner. Enheten har hatt utfordringer med rekruttering av sykepleiere noe som har bidratt til bruk av vikarbyrå med 5,3 mill. kroner. Tjenester til hjemmeboende har den største andelen av merforbruket med 4,8 mill. kroner. Det har vært behov for ekstra innleie for å håndtere alle vedtak både innen bofellesskap og ordinær hjemmetjeneste. Sykehjemsdriften fikk et merforbruk på 3,6 mill. kroner som blant annet skyldes ressurskrevende tjenestemottakere. Enheten har også merforbruk på bruk av transportmidler og kjøp av mat til institusjonskjøkken.

Midsund omsorgsdistrikt hadde et merforbruk på 9,4 mill. kroner. Det er sykehjemsdriften som har den største andelen av merforbruket med 7,1 mill. kroner. Deler av merforbruket skyldes økt grunnbemanning i første halvår. Dette skulle redusere vikarutgiftene, men tiltaket reduserte ikke vikarutgiftene som forventet. Tjenester til hjemmeboende fikk et merforbruk på 2,2 mill. kroner. Harmonisering av funksjonstillegg i ny kommune har gitt enheten økte lønnsutgifter. Mangel på vikarer og et høyt sykefravær har også bidratt til merforbruket.

Resultatområde kommunalsjef helse og omsorg hadde et mindreforbruk 19,2 mill. kroner. Dette skyldes inntektsføring av 10,3 mill. kroner mer enn budsjettet fra tilskuddsordning for særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester for 2022. Videre ga forsinket oppstart av Helseplattformen og merinntekt fra oppholdsbetaling et mindreforbruk.

Teknisk, plan og miljø

Sektor for teknisk plan og miljø hadde et mindreforbruk på 3,6 mill. kroner i 2022.

Enheten kommunalsjef teknisk, plan og miljø hadde et mindreforbruk 5,1 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak at det ligger to spesielle bevilgninger til kommunalsjef teknisk, plan og miljø som ikke er gjennomført. Dette er realisering av trafikkkløsning for Kvamkrysset og fiberutbygging på Midsund som det i 2022 var bevilget 5,8 mill. kroner til. Disse prosjektene ble ikke gjennomført i 2022 og midlene ble dermed ikke brukt.

Fellesområde og samarbeid som inngår i Molde kommune

Fellesområder og samarbeid som inngår i Molde kommune hadde samlet et mindreforbruk på 20,1 mill. kroner. Dette er et vesentlig avvik, og skyldes at pensjonskostnaden for Molde kommune ble 27,9 mill. kroner lavere enn budsjettet.

Overføringer til foretak, fellesråd og selskaper

Overføringer til foretak, fellesråd og selskaper hadde et mindreforbruk på 1,6 mill. kroner. Det var ingen vesentlige avvik her.

Kommunale foretak

Molde eiendom KF hadde et netto driftsresultat på -9,3 mill. kroner, dette er 12,6 mill. kroner lavere enn budsjett. Foretaket greide dermed ikke å dekke inn merforbruket fra 2021 på 3,3 mill. kroner. I forhold til budsjett er de største avvikene knyttet til strøm og oppvarming, innleid snøbrøyting og lønnsutgifter til renhold. Finansutgiftene knyttet til utleiebøliger, som foretaket dekker selv, har økt med 4,8 mill. kroner fra 2021 til 2022.

Molde vann og avløp KF hadde et netto driftsresultat på -15,3 mill. kroner, dette er 6,5 mill. kroner lavere enn budsjett. Dette skyldes særlig at renteutgiftene ble 6,6 mill. kroner høyere enn budsjett. Det var nødvendig å redusere selvkostfondene i 2022,

og selvkostfondene dekker opp det negative netto driftsresultatet.

Investeringsregnskap

Under kommenteres de prosjekter der det er et mer eller mindreforbruk i forhold til budsjett på over 4 mill. kroner. Dette vurderes som et vesentlig avvik. I tillegg omtales de prosjektene der det er ført utgifter, men kommunestyret ikke har bevilget ramme. Etter kommuneloven skal alle investeringsprosjekt i kommunen og kommunale foretak vedtas av kommunestyret selv.

Molde kommune

Prosjekter mer merforbruk

På prosjektet justeringsrett merverdiavgift er det et merforbruk på 22,4 mill. kroner, dette er teknisk avvik og skyldes endring i måten slike prosjekter blir ført på. Kommunen har vederlagsfritt overtatt infrastruktur fra utbyggere for 22,5 mill. kroner. Drift og vedlikehold blir kommunes ansvar.

Det ble lånt ut til sammen 96,6 mill. kroner i startlån i 2022 Dette var 21,6 mill. kroner høyere enn vedtatt budsjett på 75 mill. kroner. I tillegg til opptak av nytt startlån på 75,0 mill. kroner, ble det lånt ut ubrukte lån på 21,6 mill. kroner fra tidligere år. Det er kun kommunestyret som kan vedta bruk av lån, så dette skulle vært med i en budsjettrevisjon behandlet av kommunestyret i 2022.

Prosjekter med mindreforbruk

Sjøfronten 2 hadde et mindreforbruk på 5,7 mill. kroner i forhold til budsjett. Dette er bare en forskyvning mellom 2022 og 2023. Prosjektet vil være ferdig som planlagt i juni 2023.

Skjevik industriområde hadde et mindreforbruk på 5,9 mill. kroner. Dette er en reell innsparing eller mindreutgift på prosjektet samlet sett også. Området er tatt i bruk, og prosjektet er ferdigstilt.

Konserninterne utlån ble 73,8 mill. kroner lavere enn budsjettet, dette skyldes lavere framdrift enn budsjettet på ulike investeringsprosjekter i Molde eiendom KF og Molde vann og avløp KF.

ROR-IKT – fellesinvesteringer hadde et mindreforbruk 8,8 mill. kroner. Dette skyldes forsinkelse på mange pågående aktiviteter. Generelt har det vært en krevende leverandørsituasjon i 2022 og det har tatt lang tid å få levert utstyr.

I budsjettrevisjon 2022 ble det lagt inn en endring av finansiering av Molde kommunes tilskudd til Magasinbygget Romsdalsmuseet. Vi ønsket å finansiere tilskuddet med bruk av lån, og dermed tilbakeføre bruk av ubundet investeringsfond. Løsningen ble problematisert av revisjonen, og etter dialog med revisjonen, ble det valgt å ikke gjennomføre denne justeringen av finansieringskilde på et tidligere investeringsprosjekt. Som en konsekvens får vi et mindreforbruk på 18,0 mill. kroner i investeringsregnskapet.

Gravplassutvidelse Røbekk hadde et mindreforbruk på 12,9 mill. kroner i 2022. Det skyldes både at værforholdene i 2022 gjorde at prosjektet hadde forsinket framdrift, og at noe kjøp av grunn ikke blir gjennomført før i 2023. Det vil dermed bli noe forskyvning mellom 2022 og 2023, men prosjektet er forventet å holdes seg innenfor vedtatt totalramme. Som det ser ut nå vil gravplassen ferdigstilles i løpet av sommeren 2023.

Prosjekter uten bevilgning

Det er det flere investeringsprosjekter i Molde kommune der det er ført utgifter, men det ikke er bevilget noe i budsjettet. Særlig kan vi trekke frem boligfeltet Hasleliåsen (2,6 mill. kroner) og utvidelse av Årøsetervegen (0,8 mill. kroner). På disse prosjektene er var det også i 2021 ført vesentlig mer enn bevilget, og totalrammen er overskredet. Andre prosjekter der det er ført utgifter uten bevilgning er Raudsandvatnet – sikring av dam (0,1 mill. kroner), tennisanlegg (0,1 mill. kroner), boligfelt Elgsåslia (1,4 mill. kroner) og Mardølafondet (3,0 mill. kroner). De to siste utgjør ikke en netto kostnad for kommunen.

Molde eiendom KF

Prosjekter med mindreforbruk

Lillekollen barnehage har et mindreforbruk på 9,6 mill. kroner i 2022. Årsak til mindreforbruk i 2022 er forsinket framdrift og at belastning er forskjøvet fra 2022 til 2023. Barnehagen tas i bruk i 2023.

Idrettens hus hadde et mindreforbruk på 7,7 mill. kroner i 2022. Årsak er at avslutningsprosess har tatt noe lenger tid enn forutsatt. Det pågår fremdeles utbedringer og brukertilpasninger, men prosjektet gjennomføres innenfor vedtatt totalramme.

Idrettens hus – trafikk løsninger hadde et mindreforbruk på 5,0 mill. kroner. Avklaringer i forhold til godkjente løsninger har vært tidkrevende, og må sees i sammenheng med prosjektet Idrettens hus. I budsjett 2023 er totalrammen for prosjektet redusert fra 5,0 til 1,0 mill. kroner.

Helsehus Eidsvåg hadde et mindreforbruk på 8,6 mill. kroner. Kommunestyret behandlet sluttrapport for helsehuset i februar 2023, med et mindreforbruk i forhold til totalrammen på 8,2 mill. kroner. Det gjenstår utbedringer i 2023 for 0,5 mill. kroner.

Lokaler hjelpemiddelforvaltningen Bergmo hadde et mindreforbruk på 20,2 mill. kroner. Prosjektet har vært gjennom en planleggings-, prosjekterings- og anbudsfasen, med noe forsinket oppstart på byggeplass i 2022. Prosjekterings- og anbudsfasen tok lenger tid enn forutsatt og dermed forskyves mye av utgiftene fra 2022 til 2023.

Rammebevilgning til anskaffelse og reovering av kommunale boliger hadde et mindreforbruk på 6,0 mill. kroner. Salg av boliger i 2022 ble på til sammen 37,9 mill. kroner, godt over budsjettet på 15 mill. kroner. Størst inntekt kom fra salget av tomten knyttet til prosjektet Reknes terrasse.

Rehabilitering kommunehuset Eidsvåg hadde et mindreforbruk på 4,2 mill. kroner. Avklaringer i forhold til videre utbedringer har tatt tid og det blir en forskyvning mellom 2022 og 2023. Ventilasjonsanlegg er oppgradert og fasader delvis rehabilitert. Tiltak innvendig er startet opp.

Ladeinfrastruktur for elbil hadde et mindreforbruk på 5,0 mill. kroner. Det ble i 2022 gjennomført anbudskonkurranse for elbil-ladere. Anbudsprosessen tok lengre tid enn forutsatt og det blir derfor en forskyvning av kostnader mellom 2022 og 2023.

Prosjekter uten bevilgning

Det er det ført utgifter på prosjektet Hatlelia barnehage (0,3 mill. kroner), uten at det er bevilget noe i budsjettet.

Molde vann og avløp KF

I Molde vann og avløp KF er det fra kommunestyret bevilget to prosjekter. Rammebevilgning vann der det var et mindreforbruk på 9,1 mill. kroner og rammebevilgning avløp der det var et mindreforbruk på 9,6 mill. kroner. Avvikene er knyttet til lavere framdrift enn budsjettet. Det største enkeltavviket var et mindreforbruk på 9,2 mill. kroner på separering og utskifting av rør i Kviltorpevegen. Dette skyldes utfordringer med kvikkleire i et tilgrensende prosjekt.

Molde havnevesen KF

Prosjekter uten bevilgning

Det er det ført utgifter i investeringsregnskapet for Molde havnevesen KF på prosjektet Sjøfronten 2, honnørbygge (2,2 mill. kroner). Kommunestyret har ikke vedtatt noen investeringsramme for Molde havnevesen KF i 2022, og da har heller ikke foretaket anledning til å gjennomføre investeringsprosjekt.

Måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold

I budsjett 2022 var det lagt inn konkrete tiltak for å følge opp kommuneplanens samfunnsdel. Med andre ord var det lagt inn tiltak for å nå de overordnede målene til kommunen gjennom konkrete tiltak. Nedenfor er tiltakene knyttet til de ulike målene listet opp, og gjennomføringen kommentert kort.

Molde er et attraktivt samfunn i vekst – Norges mest næringsvennlige kommune

- Fortsette arbeidet med digitalisering og effektivisering av byggesak og geodata og samfunn og plan.
- Gjennomføre planlegging i henhold til vedtatt planleggingsprogram for kommunen.
- Ferdigstille boligpolitisk plan og igangsette planlegging av «Lokalisering og dimensjonering av institusjoner og botilbud». Dette vil blant annet kunne frigi eneboliger til barnefamilier.
- Næringspolitisk plan utarbeides i økonomiplanperioden.

Digitalisering og effektivisering av byggesak og geodata og samfunn og plan har fortsatt i 2022, og det vil fortsette videre i årene som kommer.

På plansiden har vi ikke oppnådd de konkrete tiltakene som ble satt. Mange oppgaver er ikke startet opp grunnet for liten kapasitet. Det skyldes både at andre planoppgaver har krevd mer ressurser gjennom året og at kapasiteten i administrasjonen har vært redusert blant annet på grunn av høyt sykefravær.

Molde er et grønt, smart og innovativt samfunn

- Bygge ut ladeinfrastruktur ved kommunale bygg innenfor den økonomiske rammen som er bevilget.
- Bygge ut helse- og velferdsteknologi og ta i bruk alle muligheter dette gir. Det vil si at flere kan få nytte godt av tjenester fra Molde kommune.
- Følge opp tiltakene som er angitt i klimabudsjettet.
- Åpne ny smart hjelpemiddelforvaltning.
- Fortsette arbeidet i regi av SmartMolde med å utfordre små og store problemstillinger for å løse «samfunnsflokken».
  - Gi mulighet til minimum fire traineer i 2022.
  - Invitere til samarbeid med næringsliv og innbyggere.
  - Gjennomføre minimum ti prosjekter i SmartMolde regi.
  - Etablere innbyggerlab i Molde sentrum.

Konkurransen for utbygging av ladeinfrastruktur er gjennomført, men selve prosjektet blir ikke gjennomført i 2023.

Innenfor helse- og velferdsteknologi har vi kommet et langt steg videre i det tverrsektorielle prosjektet mestringsteknologi for barn og unge med funksjonsnedsettelse. Vi har høstet annerkjennelse nasjonalt for dette prosjektet. Tjenesteforløpet, som beskriver hva som skjer fra undring rundt behov, til kartlagt løsning er i drift, skal nå spres til resten av kommunens skoler.

Videre har antall medisindispensere økt fra seks høsten 2021, til 60 ved utgangen av 2022. Dette frigjør tid og øker kvaliteten i tjenesten. Varslings- og lokaliseringsteknologi (GPS) er straks en del av tjenestetilbudet i Molde kommune. Hvor de med orienteringsvansker eller høy fallrisiko kan få et ekstra tilbud med GPS.

Digital tilsyn har vært i drift på institusjoner i flere år. Teknologien har latt vente på seg for at den skal være stabil nok til hjemmeboende. Internett og båndbredden som skal til for å sikre stabil drift har vært den største utfordringen, sammen med utgifter til installasjon. Dette er nå løst og gjør at digitalt tilsyn hos hjemmeboende blir ett av prioriteringsområdene i 2023. Råkhagen omsorgssenter har nå et helt nytt pasientvarslingsanlegg i drift. Ansatte har nå en ny hverdag med tanke på tilgjengelige verktøy for å ivareta trygghet og god helse for beboere.

Tiltak i klimabudsjettet er svart ut i klimaregnskapet som er et eget kapittel i årsrapporten.

Åpning av ny hjelpemiddelforvaltning er utsatt til sommeren 2023.

Prosjekt i regi av Smart Molde kjennetegnes ved samhandling og samskaping med samfunnets aktører. I 2022 har vi blant annet etablert innbyggerlab, og vi fikk midler fra Enova til satsing på solceller på kommunale utleieboliger. Vi har fått i gang prosjekt for sirkulærøkonomi i praksis (møbler/inventar, forprosjekt ombruk innen bygg- og anlegg) og MatVinn (sykehjem). En digital kartløsning ble tatt i bruk for å få mer og bedre innbyggerdialog, og vi fikk til nye medvirkningsmetoder i prosessen med områderegulering på Lundavang. I prosjektet Smart Hjelpemiddelforvaltning har det vært samarbeidet med Kristiansund kommune om et nasjonalt nybrottsarbeid innen logistikk for hjelpemidler. Det ble også initiert en solcelleløsning for å gjøre nye Lillekollen barnehage energipositivt på årsbasis i 2022.

Molde er et inkluderende, trygt og mangfoldig samfunn

- Etablere samarbeidsarenaer mellom innbyggere, næringsliv og kommunen (Kommune 3.0).
- Konkrete arenaer for arbeidstrening, og gjennom det få flere ut i arbeid.

Molde kommune har bærekraftig økonomi og tjenesteproduksjon

- Videreutvikle SmartMolde og bruke sprintmetodikk til å løse små og større floker.
- Kvalitet- og internkontrollsystemet Compilo skal tas i bruk i alle enheter.
- Beredskapsplaner innen alle områder skal være oppdatert og vi skal gjennomføre en øvelse knyttet til EPS (evakuerte pårørende senter).
- Fokus på økonomisk rapportering og gjennomføring av tiltak for å sikre en bærekraftig økonomi.
- Arbeide for en avklaring av nivå på tjenestene våre.
- Arbeide videre med heltidskultur. Vi skal ha 20 prosent flere heltidsstillinger i 2022.
- Evaluerer, avklare og justere roller, oppgaver og eventuelt organisering for å sikre bedre samhandling og økt effektivitet. Herunder avklare rolle- og oppgavefordeling mellom stab og sektorene.

Innbyggerlaben Innom åpnet i juni 2022. Den har i løpet av et halvt år blitt et «rom» som understøtter arbeidet med å samskape med virkemiddelapparat, academia, innbyggere, lag og organisasjoner, næringsliv og andre offentlige aktører for å nå mål i kommuneplanens samfunnsdel. Via søknader har Smart Molde fått tildelinger til å skape framtidens næringsliv og tjenester. Flere fagområder i kommunen har også brukt innbyggerlaben og Smart Molde til å utfordre sin egen praksis og gjennomføre tjenesteutvikling for å bedre trippel bunnlinje i 2022.

Kvalitets- og interkontrollsystemet har blitt tatt i bruk og det har blitt lagt ned et godt stykke arbeid i 2022 for å heve innholdet i og øke bruken av systemet. De er også her det er lagt inn beredskapsplaner for de fleste enhetene. Også dette arbeidet har blitt satt på dagsorden i 2022. Det har også blitt gjennomført en øvelse knyttet til EPS i 2022.

Det har vært fokus på økonomisk rapportering, men vi har ikke klart å gjennomføre nok tiltak til å få bærekraftig økonomi. Merforbruket i tjenesteproduksjonen er fremdeles en stor utfordring. Det vil bli krevende å komme ned på et bærekraftig nivå. Blant annet vil det utfordre nivået eller kvaliteten på de tjenestene vi leverer. Nivået på tjenestene, for å ha en bærekraftig økonomi og tjenesteproduksjon, er ikke avklart i 2022.

Vi har fått flere heltidsstillinger i 2022, men de er økt med 3,2 prosent, og ikke 20 prosent som var målsettingen. Deltidsansettelser er størst i helse- og omsorgssektoren. Så langt det er mulig tilsettes det i heltidsstillinger, i tråd med rettighetene i hovedtariffavtalen. Ut fra turnus og sekvens av helgearbeid vil det fortsatt være en andel av deltidsstillinger. Ved enkelte arbeidssteder er det i 2022 satt i gang utprøving av arbeidstidsordninger med langvakter på helg. Erfaringer viser at vi da trenger færre ansatte med høyere tilsettingsprosent.

Noen få oppgaver har blitt flyttet, og arbeidet med å evaluere organisering, roller og oppgaver kom godt i gang i 2022. Dette arbeidet har hatt god framdrift i første del av 2023. Det pågår også nå en evaluering av foretaksmodellen, der bedre samhandling og økt effektivitet er overordnede evalueringskriteriene.

Molde kommune er en åpen organisasjon og en attraktiv arbeidsgiver

- Vi skal arbeide videre med tiltak etter 10-faktor undersøkelsen for å bygge felles kultur i organisasjonen.
- Vi skal arbeide for å redusere sykefraværet. Det settes i verk tiltak i de enheter som har sykefravær over måltall for enheten.
- Vi skal arbeide videre med samordning av avtaler og lønn i kommunen.
- Vi skal starte lederopplæring av enhetsledergruppen og definere lederopplæring på mellomledernivå.
- Vi skal ta i bruk Smart-teknologi og fortsette digitaliseringen for å effektivisere og få en mer spennende arbeidsdag.
- Vi skal arbeide tverrfaglig i overordnede prosjekt, hensikten er å oppnå bedre tjenester, kjenne hverandre fagområder og utfordre dagnes arbeidsmetodikk.

Medarbeiderundersøkelsen 10-faktor er gjennomført i 2022 og det pågår nå oppfølgingsarbeid i de ulike enhetene i kommunen. Det arbeides aktivt med nærvær og arbeidsmiljø i HMS-gruppene ute i enhetene. Støtte fra samarbeidspartnere som NAV og bedriftshelsetjenesten tilbys der det er behov.

Lønnstrategisk plan legger føringer for lik lønn for arbeid av samme kvalitet, innsats og resultat. Hovedtariffavtalen reguler også mye. Lønnsforskjeller som har blitt synlig etter kommunesammenslåingen, har i stor grad blitt utjevnet gjennom lokale og sentrale lønnsoppgjør.

Lederopplæring for både enhetsledergruppen og mellomledernivået startet opp i 2022.

De vises til tidligere kommentarer for de to siste ballpunktene.

Etikk og likestilling

Ansatte forventes å opptre og utføre sin rolle i tråd med Molde kommunes verdigrunnlag: vidsynt, inkluderende og samskapende. Det innebærer å ivareta kommunens omdømme ved å ha en høy etisk standard, samt ta et samfunnsansvar med hensyn til å sikre at ansatte, tjenestemottakere og innbyggere behandles likeverdige.

Høy etisk standard

Formålet med etiske regler er å sikre en god etisk praksis og definere felles standarder for alle ansatte og folkevalgte i Molde kommune. Åpenhet og ærlighet skal prege kommunens virksomhet, og være grunnlaget for tillit mellom kolleger og i dialog med innbyggerne. Etisk kvalitet på tjeneste- og myndighetsutøvelse er en forutsetning for at innbyggere og tjenestemottakere skal ha tillit til kommunen. De etiske reglene skal bygge opp under en positiv kultur der alle ansatte i Molde kommune er bevisst på dette og praktiserer det i sitt daglige arbeid. Alle har et selvstendig ansvar for at tjenestene utøves på en etisk forsvarlig måte. Etikk er tema på lederopplæring. På enhetene har enhetslederne ansvar for å gå igjennom de etiske reglene med sine medarbeidere. Handlingene og valgene til alle som opptrer på vegne av Molde kommune, påvirker omdømmet. Evne til å håndtere vanskelige etiske problemstillinger og til å ta fornuftige valg, vil ha betydning for hvordan kommunen blir vurdert med hensyn til kvalitet på tjenestene. De etiske reglene skal være en veileder til å handle godt og forsvarlig i ulike situasjoner. Kommunen har rutiner for å melde, varsle om forhold som er uheldige, for å sikre at forbedringstiltak blir iverksatt ved behov.

Likestilling

Molde kommune har fokus på å ivareta alle ansatte, og ta samfunnsansvar med hensyn til å behandle alle likeverdig uavhengig av funksjonsevne, kjønn, religion, politisk ståsted, seksuell orientering eller etnisk bakgrunn. Likebehandling og likeverd er viktige prinsipper i arbeidsgivers prosedyrer og retningslinjer.

I rekrutteringsarbeidet er det, i tillegg til å vektlegge kvalifikasjonsprinsippet, bevissthet rundt å skape mangfold og en balansert sammensetning når det gjelder kjønn, alder, etnisitet og funksjonsevne. Innenfor de fleste tjenesteområder er det brukere med ulik bakgrunn, og for å ivareta disse brukerne har det vært viktig å rekruttere ansatte med ulik språkkompetanse og erfaring fra ulike kulturer. I Molde kommune er menn i mindretall, og delvis fraværende på enkelte fagområder. Kvinneandelen er høy, noe som er typisk for kommunesektoren generelt. Det gjelder spesielt innenfor fagområdene oppvekst, og helse og omsorg. Det er overvekt av menn innenfor tekniske fagområder. Ved rekruttering er det en intensjon om å oppnå likevekt i kjønnsbalanse i arbeidsfellesskapene, og det underrepresenterte kjønn blir foretrukket dersom to søkere har like kvalifikasjoner. I sektorene oppvekst, kultur og velferd og helse og omsorg er det rekrutteringsutfordringer. Gjennom prosjekter som «Menn i helse» og «heltidskultur» er intensjonen å øke andelen mannlige sysselsatte, samt øke kvinners gjennomsnittlige stillingsprosent.

Avlønning skal gjøres i henhold til ansvar og kompetansekrav i den aktuelle stilling, og etter HTA (hovedtariffavtalens) bestemmelser. Ved lønnsfastsetting og lønnsforhandlinger, tilstreber arbeidsgiver at det skal være likhet ved lik stilling, ansvar og kompetanse. Arbeidsgiver ser til at likestilling ivaretas gjennom lønnsfastsetting. Et lønnsutvalg ser at det ikke er utilsiktede skjevheter mellom grupper innad i enheter og på tvers av enheter. Det blir satt av en pott for å jevne ut skjevheter som må ha oppstått i løpet av året.

For Molde kommune totalt sett så er kvinneandelen på 79 prosent, og uendret fra 2021 til 2022. Sentraladministrasjonen har en høy kvinneandel med 74 prosent kvinner og 26 prosent menn. Andelen menn har økt med 1,5 prosentpoeng fra 2021. For oppvekst, kultur og velferd har andelen menn økt fra 20 prosent til 21 prosent fra 2021 til 2022. I helse og omsorg er andelen menn uendret med 18 prosent i 2021 og 2022. I teknisk, plan og miljø er det overvekt av menn, men her har det vært en økning av kvinneandelen på 7 prosentpoeng siste året. Samarbeid som inngår i Molde kommune har en kvinneandel på 14 prosent i 2021 og 20 prosent i 2022, altså en økning på 6 prosentpoeng.

Andel kvinner	2021	2022
Sentraladministrasjonen	76,5 %	74,1 %
Oppvekst, kultur og velferd	79,8 %	79,0 %
Helse og omsorg	82,0 %	82,2 %
Teknisk, plan og miljø	34,4 %	41,5 %
Samarbeid som inngår i Molde kommune	13,8 %	20,0 %
Samlet	79,0 %	78,7 %

Internkontroll

Molde kommune har ansvar for å føre internkontroll med egen virksomhet. Internkontrollen skal være formalisert og risikobasert. Det skal være sammenheng mellom internkontroll og øvrig ledelse og styring. Internkontroll er synlig i planer og årshjul, og kommunen har en enhetlig rapportering.

Kommunen har system for folkevalgt kontroll og administrativ kontroll.

Folkevalgt kontroll

Folkevalgt kontroll blir ivaretatt via kontrollutvalg, revisjon og eierstyring.

Administrativ kontroll

- kvalitetssystemet som inneholder modul for avviksmelding, avviksbehandling, varsling, ROS (risiko- og sårbarhetsanalyse), GDPR, årshjul og dokumentbibliotek med rutiner og prosedyrer
- økonomirapportering
- lederavtaler og ledersamtaler
- opplæringsrutiner
- system som tydeliggjør roller, oppgaver og ansvar for kommune, sektor og enhet, herunder delegeringsreglement, arkivplan og anskaffelsesreglement

Styring og aktiviteter i 2022

Internkontroll er utført gjennom ledersamtaler, kommunedirektørens ledermøte, rapporteringer fra AMU, samt internkontroller og spørreundersøkelser innen kvalitetsarbeid og tjenesteproduksjon på sektor- og enhetsnivå. Kommunen har også svart ut kontrollutvalget forespørsler gjennom året.

I 2022 er delegeringsreglementet revidert. Det er videre utført internkontroll på om revisjon av dokumenter i kvalitetssystemet, blir gjennomført ute i organisasjonen. Denne kontrollen viser at det er behov for oppfølging av noen enheter slik at egne rutiner og dokumenter blir revidert til riktig tid.

Det er også gjennomført internkontroll på om enhetene har beredskapsplaner, og om de er lagret i kvalitetssystemet. Resultatet viser at enhetene har gode, standardiserte beredskapsplaner som er tilpasset den enkelte enhet. Det ble i 2022 laget nye maler for beredskapsplaner.

Det er gjennomført e-læring innen personvern for alle ansatte i kommunen. Videre ble det gjennomført grunnopplæring i ROS-modulen og i metodikk for gjennomføring av risiko- og sårbarhetsanalyser. Opplæringen har medført økt bruk av risikovurderinger i organisasjonen. Undersøkelser viser likevel at det er behov for mer opplæring rundt internkontroll og i bruk av kvalitetssystemet. Målet er at vi skal utnytte systemet og mulighetene modulene gir på en god måte. Det er planlagt flere opplæringsrunder i 2023, for nettopp å styrke kompetansen i organisasjonen ytterligere.

Melding og oppfølging av avvik har effekt for kvalitetsarbeid og bidrar til bedre kvalitet på tjenestene. I 2022 har kommunedirektøren vært veldig tydelig på at avvik skal rapporteres inn. Enhetene kjenner til bruk av avvikssystemet og alle enheter har levert inn avvik. Det er registrert 5 567 avvik i 2022 dette er en økning på 1 000 avvik fra 2021. Avviksbehandlere har

fått opplæring, men det er behov for ytterligere opplæring rundt behandling av avvik. Opplæringen er systematisert gjennom prosedyrer og rutiner for opplæring og årlig rapportering.

Kommunedirektørens overordnede risikovurdering er godkjent og ligger i kvalitetssystemet. Denne revideres i 2023. Enhetene skal minst en gang i året gjennomgå internkontrollsystemet og vurdere om rutiner og system har fungert i praksis eller om det bør gjøres endringer. Arbeidstakerne skal medvirke ved innføring og utøvelse av internkontroll. Det er lagt ned et stort arbeid med å få aktive HMS-grupper i alle verneområdene.

Rapporteringen og oppfølgingen som er gjennomført i 2022 har gitt kommunedirektøren tilstrekkelig trygghet og oversikt, inkludert oversikt over hva slags kultur for læring og forbedring det er i organisasjonen. Rapportering per tertial fra enheter og fra sektorer er gjennomført. Årsrapport for HMS-arbeidet er vedtatt i AMU.